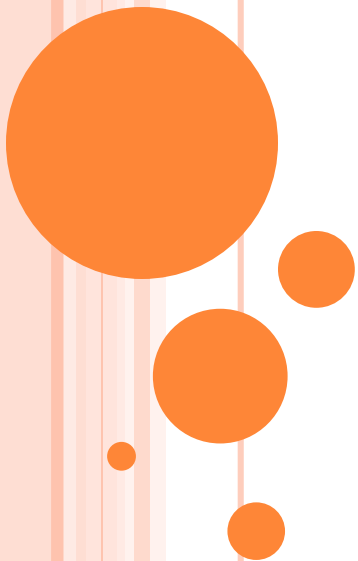

SMART Survey

Noted By www.ketabton.com Farzad

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

TABLE OF CONTENTS

1. Definition of SMART Survey
2. Objectives of SMART Survey
3. Sampling
4. Survey Team
5. Field Procedures
6. Special cases
7. Sampling
8. Segmentation
9. Recal period

د سروې پيژندنه

Definition of SMART Survey

SMART SURVEY

تعريف: د کورنۍ په سطحه د سروې یو ساده او معیاري طریقه ده کوم چي د یوې ټولني د صحي حالت وضعیت او شدت بیانوي.

SMART

(**S**tandardized **M**onitoring and **A**ssessment of **R**elief and **T**ransition)

سوۀ تغذي (MALNUTRITION)

- تعريف: كه چيري د يوه ماشوم نورمال تغذي حالت خراب شي يا يې وزن زيات شي او يا وزن كم شي.
- سوۀ تغذي پر دوه ډوله ده!

1. Over nutrition
  1. Overweight
  2. Obesity
2. Under Nutrition
  1. Acute if duration is less than 6 months
  2. Chronic
  3. Underweight
  4. Micronutrients Deficiency

د سروې اهداف

Objectives of SMART Survey

د سروې اهداف

1. د هغو ماشومانو د تغذي حالت ارزيايي کوم چي عمر يې له صفر څخه تر ۵۹مياشتي پوري وي.

Weight ●

Height/length ●

MUAC ●

Age ●

Odema ●

Wasting معلومه شي چي د ماشوم عضلات څومره بايلل شوي دي. ●

Stunding د ماشومانو قد معلوم شي. ●

Underfive ●

د سروې اهداف

2. په ځانگړي وخت کښي د مړيني ارزيايي (Mortality rate).

- د مړيني اندازه نظر عمرته هم په ماشومانو کښي او هم په لويانو کښي معلوموو.

د سروې اهداف

3. PLW MUAC

- دريم هدف يې د CBA ميندو موټونه د مواک په مرسته اندازه کول دي .
 دا حُکه اندازه کوو چې هغه ميندي کوم چې ضعيف تغذي حالت ولري
 کيدای شي راتلونکی ماشوم يې هم سوۀ تغذي واوسي ، نو داراتلونکي
 ماشومانو له تغذي څخه د مخنيوي لپاره لومړی ميندي ارزيايي کوو او
 ورپسې يې تقويه کوو.

○ هغه حامله ميندي کوم چې مواک يې تر ۲۲ يا ۲۳ سانتي متره کښته وي
 کيدای شي ماشوم يې LBW يا د پيدايښت په وخت تر ۲.۵ کيلو کم وي
 يا وايو چې سوۀ تغذي وي.

د سروې اهداف

- ☞ PLW (**P**regnant-**L**actating **W**omen)
  - ☞ CBA (**C**hild **B**earing **A**ge, 15y-49y)
  - ☞ LBW (**L**ow **B**irth **W**eight, less than 2.5Kg)
- ### 4. Health Assessment

مواک (MUAC)

MUAC (Mid-Upper Arm Circumference)

مواک یوه فته ده د ماشوم د مت پر منځنۍ برخه راتاو کيږي کوم چي سوۀ تغذي ماشومان پرې معلومېږي. مواک لاندي درې رنگونه لري:

1. زرغون رنگ: نورمال حالت دی ۱۲.۵ او تر ۱۲.۵ سانتي متره پورته ښيي.

2. ژيړ رنگ: متوسطه سوۀ تغذي (خوارځواکي) ښيي کوم چي د ۱۱.۵ او ۱۲.۵ سانتي مترو ترمينځ ساحې ته ويل کېږي.

3. سور رنگ: شديد سوۀ تغذي (خوارځواکي) ښيي ۱۱.۵ او تر ۱۱.۵ سانتي متره کښته حالت ته ويل کېږي.

مواک (MUAC)

- مواک تر شپږ میاشتي کم عمره ماشومانو لپاره نه استعمالیږي.
- د حامله میندو د مواک نورماله اندازه له ۲۳ سانتي مترو څخه تر ۱۸.۵ سانتي متره پوري ده ، که تر ۲۳ سانتي متره پورته وو نورمال دی ، له ۲۳ څخه تر ۱۸.۵ سانتي متره پوري متوسط دی او تر ۱۸.۵ سانتي متره کم شدیدې سوې تغذي بڼې.

مواک (MUAC)

- هغه حامله ميندي کوم چي مواک يې تر ۲۲ يا ۲۳ سانتي متره کښته وي کيدای شي ماشوم يې LBW يا د پيداينټ په وخت تر ۲,۵ کيلو کم وي يا وايو چي سوۀ تغذي وي.
- مواک بايد نه ډير ټينگ او نه ډير سوست ونيول شي حڪه په ټينگ نيولو سره کيدای شي چي نورمال ماشوم خوارخواکی وښيي او په سوست نيولو سره کيدای شي خوارخواکی ماشوم نورمال وښيي.

مواک (MUAC)

○ په مواک باندي بايد کين لاس وکتل شي بنی لاس حُکَه نه گورو چي په ورځني ژوند چي ډير استعمال لري نو په دې اساس کيدای شي بنی لاس يو څه ډبل واوسي يا دا چي د بني لاس عضلات کېدای شي يو څه Hypertroph واوسي.

وزن

○ د وزن د اندازه کولو لپاره باید ډیجیټل ماشین درې ځلي د دوه کیلو وزن په ایښودلو سره چیک شي.

○ دواړه Measurer او Assistant باید د ماشوم د ترازو پر دواړو بغلو کښېني.

○ Measurer باید ماشین ته له نیژدې څخه وگوري ځکه په لیري کتلو سره کیدای شي 7 په 1 ولیدل شي.

وزن

○ Measurer باید د مخ (قدام) له خوا ماشین ته ونه گوري ځکه کیدای 6 په 9 یا 9 په 6 معلوم شي.

○ داندازه کولو په وخت کي باید ماشوم مخامخ سیده وگوري او لاسونه يې لاندي ځوړنده وي.

وزن

د ماشوم کالي وزن تغيروي

○ ددې لپاره د ماشوم خاوند ته وايو چي له کور څخه داسي کالي راوړه کوم چي د ماشوم د اغوستل شوو کالو په اندازه وزن ولري ، بيانو وزن ځيني ليري کوو .

○ خو! په اوس وخت کي فقط له ماشوم څخه درانه شيان لکه کوټ ، خپلې او نور د جيب شيان کارو او کالي پرېږدو ځکه د کالو وزن خپله د کمپيوټر ډيټابېس اصلاح کوي.

ددې تاوان څه دی ؟

تاوان يې دادی چي کېدای شي د ماشوم سوۀ تغذي حالت يا ډنگرتوب پټ کړي.

وزن

○ د وزن او قد په اندازه کولو کې ، کله چې ماشوم اندازه شو ، تر لاسه شوې اندازه اول باید Measurer په لور اواز ووايي ، ورپسې Assistant په لور اواز ووايي او دريم ځل يې Team leader په لور اواز ووايي .

وزن

- مورتاليتي يا د مړيني اندازه په مڪمل كال ليكل كېږي اما د ماشوم عمر په مياشتي ليكل كېږي.
- كه چيري د يوه ماشوم وزن ۸۰ شي بايد ۸۰,۰ وليكل شي.

قد او اوږدوالی

○ قد او طول دواړه په سانتي متر اندازه کيږي.

○ قد معنی کله چي ماشوم غټ وي او ارام وي نو ماشوم په Measuring board کي دريږي.

اوږدوالی معنی کله چي ماشوم وړوکی وي درېدلی نه شي نو ماشوم په Measuring board کي پرېاسو او طول يې اندازه کوو.

قد او اوږدوالی

○ تر ۲۴ میاشتو پوري د ماشومانو اوږدوالی اندازه کوو ځکه تر دوه کلنۍ پوري ماشوم درېدای نشي.

○ له ۲۴ میاشتو څخه تر ۵۹ میاشتني پوري د ماشومانو قد اندازه کوو یا داچي ماشوم د ولاړي په حالت کي اندازه کوو.

قد او اوږدوالی

○ د قد داندازه کیدلو په په وخت کې Measurer چپ خواته فتې ته مخامخ ناست /ناسته وي په یوه لاس یې د ماشوم د سر لپاره د Measuring board تخته نیولې وي او په بل لاس یې د ماشوم سر تر زني نیولی وي. او فتې ته گوري.

○ او Assistant بیا رسته خواته ناست /ناسته وي په یوه لاس یې د ماشوم زنگونه نیولي وي په بل لاس یې د ماشوم پښې ټینګې نیولي وي او لاندي گوري.

قد او اوږدوالی

لاندي پنځه ځايونه بايد پر تخته موبنتي وي:

1. د سر شا
2. د ملا پورتنی برخه.
3. کوناتي
4. پنډی
5. پوندي

قد او اوږدوالی

○ عموماً اوږدوالی تر قد ۷ملي متره زیات دی لامل یې دادی چي د پروتي په وخت کي د ماشوم د بندونو تر مینځ یو څه فاصله موجوده وي کوم چي د ولاړې په وخت کي له مینځه ځي. خو! دا مهمه نه ده ځکه ENA سافتویر له اوږدوالی څخه خپله اضافه اندازه ليري وي.

○ کله چي مور اوږدوالی اندازه کړ نو په خانه کي لاورسره لیکو تر څو له قد سره یې فرق وشي.

د وخت تخمینول (AGE ESTIMATION)

عمر له څلورو لارو معلوو:

1. ریکارډ (Record) تر ټولو مهم دی.
  2. واکسین کارډ (Vaccine Card) ډیر مهم نه دی .
  3. تذکیره (Tazkera)
  4. د زیږېدني کارت (Birth certificate)
- که چیري پورته یوه لاره هم ونشوه بیا له Events Calendar څخه استفاده کوو.
- د Event calendar له لاري د عمر معلومول:
1. کال معلوموو.
  2. میاشت معلوموو.

د ابعادو اندازه کوونه (ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS)

د ابعادو په اندازه گیری کښي لاندې برخي شاملې دي :

○ وزن (Weight) وزن په کیلوگرام اندازه کیږي.

○ قد او اوږدوالی: قد او اوږدوالی په سانتي متر اندازه کوو.

○ مواک: مواک په سانتي متر او ملي متر سره اندازه کیږي

بهره یې سانتي متر دی.

○ عمر

د ابعادو اندازه کوونه (ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS)

○ ازیما او پرسوب معلومول:

- د تغذي ازیما له پښتو څخه شروع کیري.
- د شوه تغذي ازیما یوه pitting ازیما ده.
- د سوه تغذي ازیما دوه طرفه (Symmetrical) ده.

د ازیما د pitting معلومول

د ماشوم دواړي پښې په خپلو لاسونو نيسو بيا خپلي دواړي بټي گوتي د ماشوم د پښتو په شاتنۍ مخ باندې د پښو وحشي کنار ته نيژدې ايردو، ۱۰۰۱ او ۱۰۰۲ او ۱۰۰۳ وايو يعني گوتي د دريو ثانيو لپاره ردو کله چي مور گوتي پورته کړو که چيري ازیما موجوده وي د گوتو چاپ تر دريو ثانيو پوري پاتي کيږي. او که چيري ازیما موجوده نه وي د گوتو چاپ نه پاتي کيږي.

- هيشڪله په ساحه کي نه پوښتو چي د زوی عمر دي خو دی؟ بلکي د ریکارډ په اړه او نوري پوښتني ځيني کوو. مثلاً ماشوم چيري زيږيدلی دی ایا د پيدايښت کارت ورسره سته یا نه!؟
- د مواک په واسطه لاسته راغلي ارقامو کي باید اعشاریه رقمونه هم ورسره وليکو. هيشڪله اعشاریه رقمونه نه حذف کوو يا Round off نه کوو. باید ۱۲.۲ په ۱۲ تبدیل نه شي.
- د قد د اندازه کولو په وخت چي Measurer د Measuring board د فتې په خوا کي مخامخ کښېني.
- په ساحه کښي باید ددې فرق وشي چي ماشوم په پرتو اندازه شوی دی که په ولاړو يعني د قد او اوږدوالي فرق يې باید وشي او هر يو په خپله خانه کښي وليکل شي.

يادونه: د ماشومانو عمر بايد په مياشتو اندازه شي ، نه په کلونو.

يادونه: په يوه کور کېني د مړيني د اندازې د معلومولو لپاره ټول غړي حسابوو اما په نوره سروې کېني يواځي له ۰- ۵۹ مياشتو پوري اندازه کيږي .

يادونه: که چيري يوه ساحه زيات نفوس ولري او بله ساحه کم نفوس ولري نو چانس هغي ساحې ته ورکول کوم چي نفوس يې زيات دی.

يادونه :يو ماشوم له پيدايښت څخه تر ۲۹ ورځو پوري صفر دی .او تر ۵۹ ورځو پوري د يوې مياشتې دى کله چي ۶۰ مې ورځې ته واوښت بيا په دوه مياشتنۍ عمر کي راځي .

يادونه :د سوۀ تغذي ازېما عموما له پښو څخه شروع کيږي ، ولي نوري ازېماوي بيا له نورو ځايونو څخه شروع کيږي مثلاً هغه ازېما چي لامل يې د پښتورگي عدم کفايه وي له سترگو شاوخوا (Peri orbital) ساحې څخه شروع کيږي .د سوۀ تغذي ازېما يوه pitting Edema ده .

يادونه :ټولي هغي ښځې چي عمر يې له ۱۵ کلنۍ او ۴۹ کلنۍ تر مينځ وي CBA بلل کيږي .

COVERAGE

○ له دې څخه هدف دادی چې کله یو ټیم ددې لپاره ساحې ته
ځي ترڅو معلوم کړي چې په نوموړې ساحه کې د شري
واکسين تطبيق شوی دی که نه.

د سروې ټيم

SURVEY TEAM

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

○ په يوه سروې کښي شپږ ټيمونه موجود دي.

○ په هر ټيم کښي څلور نفر موجود دي کوم چي يو زنانه او درې نارينه دي. عبارت دي له:

1. Supervisor
2. Team Leader
3. Measurer
4. Assistant Measurer

➡ زنانه کيدای شي Measurer يا Assistant measurer واوسي.

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

Supervisor

- ځان له وخت ، ځای او ورځي څخه خبروي.
- ټيم کنټرولوي.
- سامان آماده کوي.
- پلان جوړوي.
- د ساحې ، ټيم او دفتر تر مينځ ارتباط قايموي.
- د کلي د ملک سره خبري کوي.

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

Team Leader

- خپل ټيم ته لارښونه کوي.
- نقشه برابرې او کورونه مشخص کوي (Map out the village).
- د Measurer او Assistant measurer څارنه کوي.
- د Supervisor سره مرسته کوي.
- د کور له مشر سره خبرې کوي.
- ريكارډينگ کوي.

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

- زموږ او ستاسي په ټولنه كې كه چيري د كور خاوند بنځينه وي **Measurer** بايد له **Team leader** سره مرسته وكړي.
- په ځيني استثنايي حالاتو كې كه چيري ارقام غلط وي **Supervisor** كيدای شي **Measurer** شي.
- **Quality** د تغير لپاره بايد د ټيم تر مينځ تغير راشي.

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

Measurer

○ اندازه کوونکی: دوی وزن ، (weight)قد (Height) او اوږدوالی (Length) اندازه کوي.

د سروې ټيم (SURVEY TEAM)

Assistant Measurer

- دوی له Measurer سره مرسته کوي تر څو ماشوم په معیاري ډول اندازه شي. مثلاً؛ د کوچني د اندازه کولو په وخت کې د هغه لاسونه او پښې ګیرول تر څو ونه ښوري او اندازه یې غلطه نشي. د مواک د استعمال په وخت کې د مربوطه شخص لستونې پورته کول.
- ماشومان اراموي.

د ساحې کارونه يا کړنې

FIELD PROCEDURES

د ساحې کارونه يا کړنې (FIELD PROCEDURES)

پنځه داني FP دي.

1. آماده کول (Preparation)
2. ساحې ته رسېدل (Arrival The Village)
3. د کورونو انتخابول (Select HHs)
4. د ارقامو راټولول (Data Collection)
5. د ساحې پرېښودل (Leaving The Field)

اماده کول (PREPARATION)

○ خان رسول او پلان اماده کول.

○ Calibrating The Tools

● ټول سامان باید چیک او وکتل شي مثلاً وکتل شي چي ایا
 Measurer board سم دی یا نه.

● د سامان برابرول او پیدا کول.

● د ترازو چیکول ددې کار لپاره پر ترازو باندي ۳ ځلي وزن اوږدو
 او ليري کوي يې.

● د بېټريو چیکول.

○ Questionnaire او د ضرورت وړ موادو لیست باید موجود وي.

د ترازو چیکول

○ ترازو باید پر کلک او منظم ځای کښیښود شي.

○ ترازو باید درې ځلي د دوه کیلويي وزن په مرسته وازمويل شي.

○ ترازو باید له لمر څخه وساتل شي. که چيري یو ترزاو لمر ته کښیښودل شي سم کار نه کوي نو ترازو باید تقریباً د ۱۵ دقیقو لپاره سایې ته کښیښودل شي وروسته استفاده ځيني وشي.

ساحي ته رسيدل (ARRIVAL THE VILLAGE)

- د کلي له مشر سره لېدنه.
- ځان معرفي کول.

د کورونو انتخابول (SELECT HHS)

○ Random Sampling د کلي له مشر څخه پوښتنه کوو چي په دې کلي کي څو کورونه دي بيا په نوموړي کلي کي د موجوده کورونو له نومونو څخه لیست جوړو. همدارنگه Simple Random Sampling لاندې دوې مرحلې لري:

1. د صحت عامي څخه د مربوطه کلي د کورونو آپډیټ لیست

اخلو (Get of All Villages)

2. په راکړل شوو کورونو کي ۱۲ کورونه انتخابوو (Get

12HHs(Houses) in each village)

د ساحي پرېښودل (LEAVING THE FIELD)

- د فورمو چيکول او پر هغه د کلي د ملک ټاپه امضاء کول.
- Absent home که چيري يو کور چي په سروې کښي زموږ ټارگيټ سوی وو او په دې کور کي څوک موجود نه وه تللي وه يو ځاي ميلمانه وه نو موږ يې پرېږدو په اخير کي يې بيرته د دويم ځل لپاره ورځو که چيري بيا هم نه وو نو په Absent کور کي يې ليکو.
- د سامان آلاتو چيکول (checking the tools)

خاص حالات

Special Cases

خاص حالات (SPECIAL CASES)

1. که چیري په یوه کورنۍ کېني شو وودونه لرونکی کس موجود وي (Poly Qamas Families).

حل لاره: که چیري ټولو افرادو پر یوه دسترخوان ډوډۍ خوړل نو یو فامیل (HH) دی د یو فامیل په شان یې ارزیابي کوو .

که چیري ټولو افرادو پر شو دسترخوانونو ډوډۍ خوړل پچه اچونه کوو که د هر فامیل نوم راووت هغه فامیل ارزیابي کوو.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

دويم: مجموعه يا کوچنی ټولنه (Compounds)
که چيري په يوه غټ کور يا کلا کښي خو فاميله ژوند
کوي او هره فاميلي ځان ته جلا دروازه ولري
compounds بلل کېږي.
حل لاره: حل لاره يې د اول افشن په رقم ده.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

دریم: کله چي د انتخاب شوي کورنۍ سره د وزیت امکان نه وي (If It's Impossible To Visit A Selected House)

مثال: د کور خاوند عکس العمل وښيي يا کور سپی ولري .

حل لاره: لومړی خو نور کورونه گورو وروسته دویم حل نوموړی کورته راځو که یې بیا هم نه پرېښودلو نو په غیري حاضر کي نیسو .

همدارنگه ځیني ځیني وخت که چیري یو کور عکس وښيي په Refusal کي نیسو.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

خلورم: ڪله چي په ڪور ڪي ماشومان نه وي.

حل لاره: فقط ليڪو چي ماشومان نسته همدارنگه په دي

حالت ڪي د مڙو اندازه معلوموو او حامله ميندي ڪورو.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

پنجم: خالي كورونه

○ خالي كورونه پر دوه ډوله دي دايمي پرېښودل شوي او موقتي خالي شوي.

1. دايمي پرېښودل شوي كورونه (Abandoned homes)

● دا ډول كورونه د اوله سره په حساب كې نه راولو.

2. موقتي پرېښودل شوي كورونه (Temporary Empty homes)

● دا ډول كورونه په Absent homes كې شميرل كېږي.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

شپڙم: غيري حاضر ماشومان (Absent children)

حل لاره: يو ځلي ورځو که چيري ماشومان غيري حاضر وه په

اخير کي دويم ځل بيا ورځو که بيا هم نه وه نو په Absent

children کي يې شمارو.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

اووم: معلول ماشومان (Disabled children)

☞ نوموري ماشومان حق لري چي په سروې کي شامل شي او بايد شامل شي.

حل لاره

- که لاسونه يې نه لرل وزن او قد يې معلوم وو.
- که پښې يې کړې وې او قد يې سم نه اندازه کېدی نو مواک او وزن يې معلوموو.
- له معلولينو ماشومانو څخه تصوير اخيستل بهترين کاردی.

خاص حالات (SPECIAL CASES)

اتم: په هسپتال کي بستر ماشومان (Children In
Hospital And Feeding Center)

حل لاره: که هسپتال نيژدې وو د سروې په اخير کي
ورځو او اندازه کوو يې او که هسپتال ليري وو غيري
حاضر يې نيسو.

ثبات (Accuracy)

دقت (Precision)

ثبات او دقت

ثبات (Accuracy)

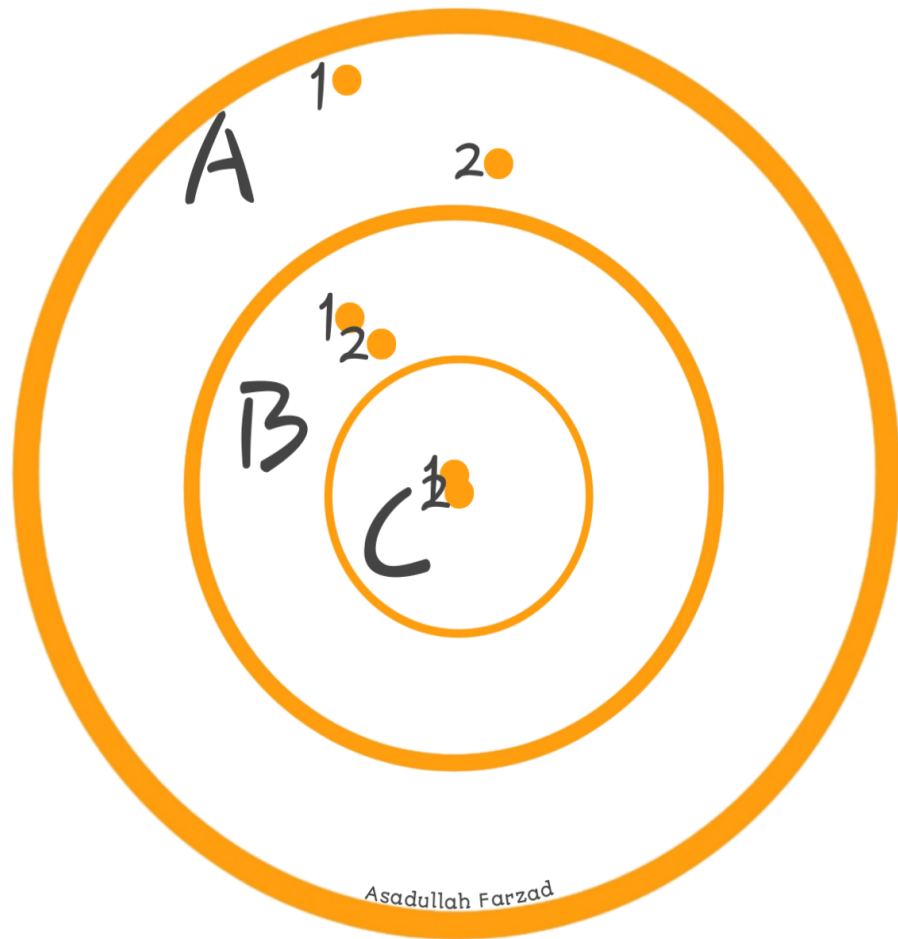
که چیري د اندازه کوونکي لاسته راغلي تارگیت اساسي تارگیت ته نیژدې وي ثابت دی او که لیري وي غیري ثابت وي.

دقت (Precision)

که چیري د اندازه کوونکي په مرسته لاسته راغلي تارگیتونه په خپلو کي سره لیري وه دقت یې لږ دی او که سره نیژدې وه دقت یې زیات دی.

○ اساسي تارگیت د Supervisor په مرسته لاسته راځي.

ثبات او دقت

د تصویر شرحه

د A ټیم دوه ټارگیتونه تر

لاسه کړي خو دواړه له

مرکز څخه لیري دي نو ثبات

(Accuracy) یې کم

دی ، او هم دواړه په خپل

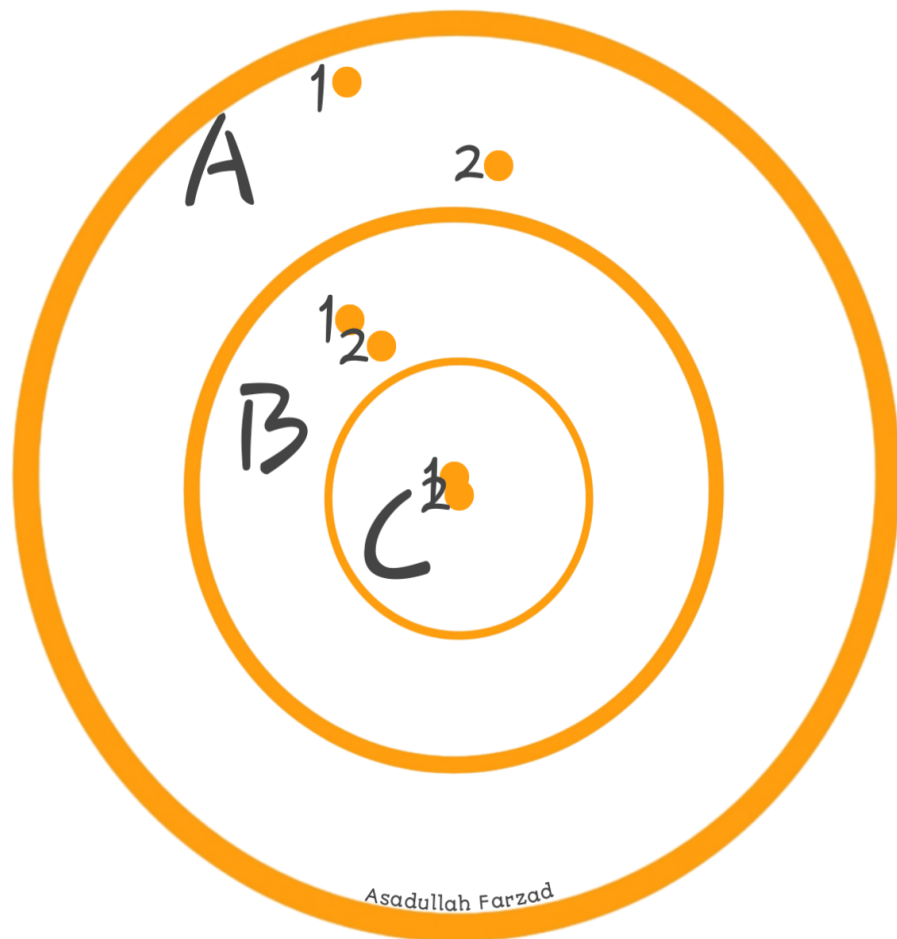
مینځ کې سره لیري دي نو

دقت (precision) یې کم

دی.

ثبات او دقت

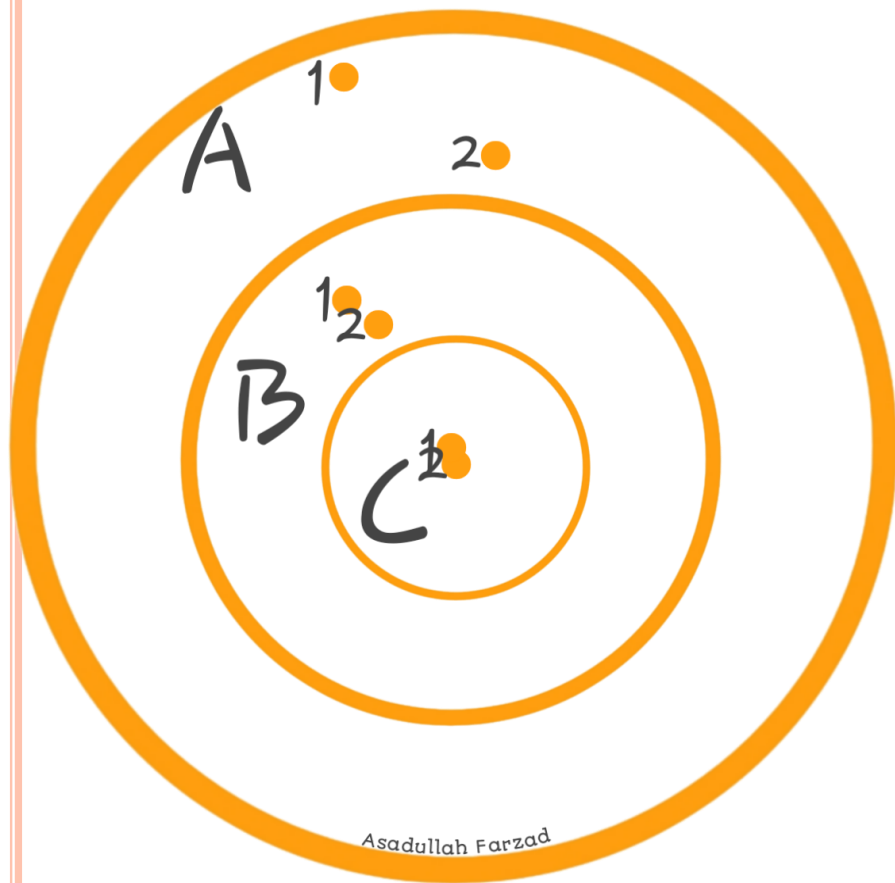
د تصویر شرحه

د B تپم دوه ټارگیتونه تر لاسه کړي خو دواړه له مرکز څخه نسبتاً لیري دي يعني نظر د A گروپ ته مرکز ته نیږدې دی نو ثبات (Accuracy) یې نظر A گروپ ته زیات دی ، او هم دواړه په خپل مینځ کې سره نیژدې دي نو دقت (precision) یې هم نظر A گروپ ته زیات دی.

ثبات او دقت

د تصویر شرحه

Asadullah Farzad

د C ټیم دوه ټارگیتونه تر لاسه کړي دواړه مرکز ته نیردې دي یعنې نظر د B او A گروپونو ته مرکز ته نیردې دی نو ثبات (Accuracy) یې نظر A او B گروپونو ته زیات دی ، او هم دواړه په خپل مینځ کې ډیر سره نیژدې دي نو دقت (precision) یې هم نظر A او B گروپونو ته زیات دی.

ثبات او دقت

○ د A د گروپ ثبات او دقت دواړه کمزوري دي ، د B د گروپ ثبات او دقت میانه دي او C د گروپ ثبات او دقیق دواړه ډیر او ښه دي.

سپلینگ

SAMPLIN

سمپلینگ

د نمونې اخیستلو ته ویل کېږي. یا په بل عبارت د نفوسو څخه د یوه کوچني ګروپ اشخاصو ټاکلو ته ویل کېږي. ښه مثال یې د کتغ په وخت کې د ژبې په مرسته د خوارکي توکو د خوند کتل دی. موږ د خوند معلومولو لپاره ټوله کتغ نه خوړو بلکې فقط خوند یې ګورو دغه خوند کتل په نسبت د ټوله کتغ سمپلینگ بلل کېږي.

سپلینگ

د سپلینگ معلومول دوی مرحلې لري:

1. د Cluster معلومول

- د کلسټر لغوي معنی د انگورو غونچه ، دلته د نفوسو د کوچنی برخې په معنی دی.

2. Select 12 Houses

- کلسټر د اینا سافتویر په مرسته انتخابیږي او دوولس کورونه مور انتخابوو خو دا انتخاب هم مور خپل په خوبه نشو کولای بلکي د پچي اچوني په ډول یې انتخابوو.

سپلینگ

د سپلینگ د معلومولو دویمه طریقه په خپل ځان کښي دوه نوري
طریقي لري:

1. Simple Random Sampling

• نوموړې طریقه د صحرا لپاره ده چیري چي کورونه ليري پراته دي.

2. Systemic Random Sampling

• نوموړې طریقه د ښار لپاره ده چیري چي کورونه منظم او سره نیژدې
موقیعت لري.

سگمنتیشن

Segmentation

سگمنتېشن

تعريف د يوه فرضي ویش په مرسته د يوه غټ کلي ویشل په کوچينو ټوټو باندي Segmentation بلل کيږي.

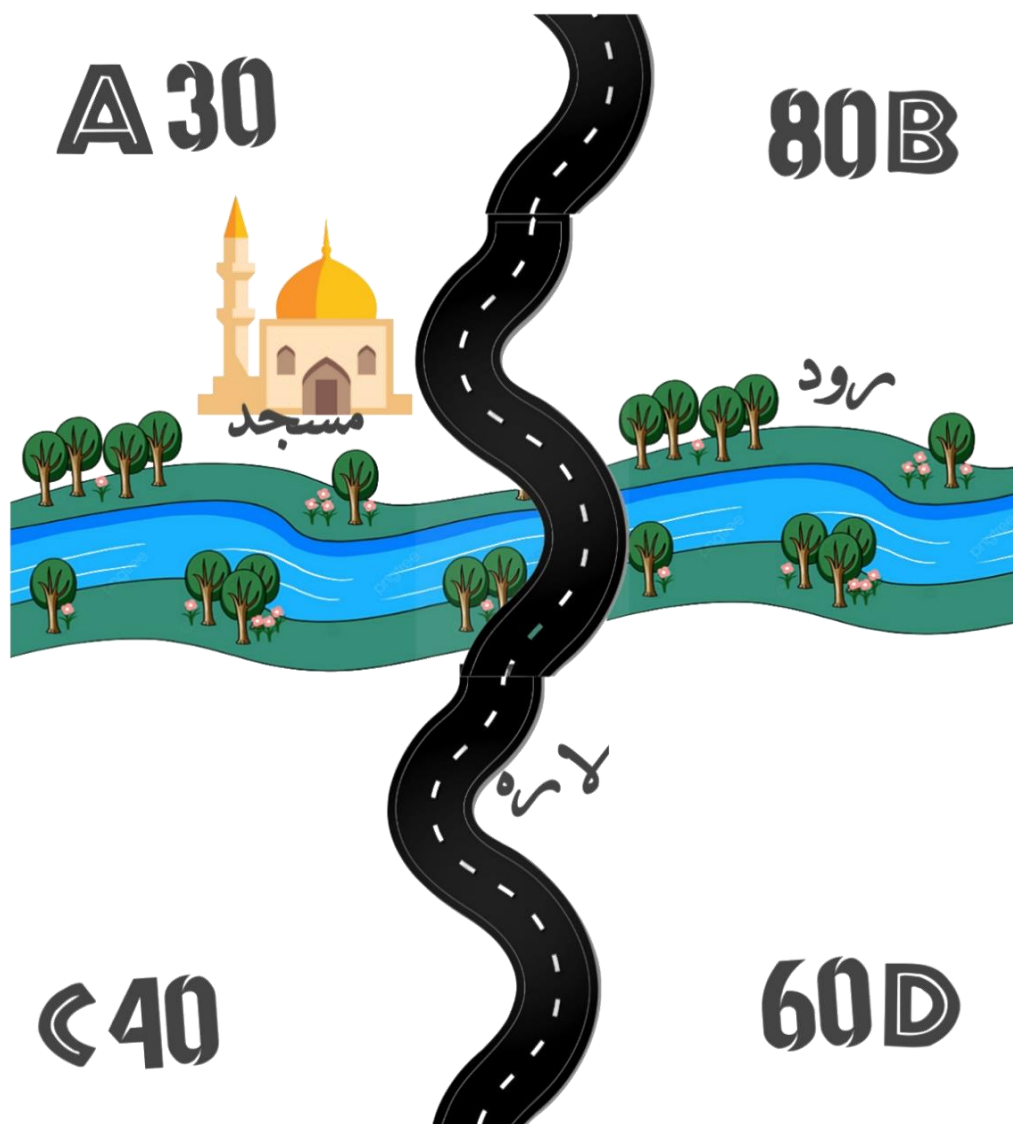
○ که چيري په يوه کلي کي د کورونو شمير تر ۱۵۰ اوږي نو سگمنتېشن څخه استفاده کوو.

○ که چيري د کورونو شمير فقط ۱۵۰ شي نو موږ له سگمنتېشن څخه استفاده کوو.

سگمنتېشن

- سگمنتېشن اکثره وخت د سوپروایزر دنده ده.
- مور دغه فرضي وېش نظر طبيعي ځایونو او شيانو ته کوو
مثلاً رود ، لاري ، غرونه ، مساجد او مشهوره مارکېټونه
کارولای شو.
- د سگمنتېشن د لارښه پوهاوي لپاره یو مثال وړاندې کوو.

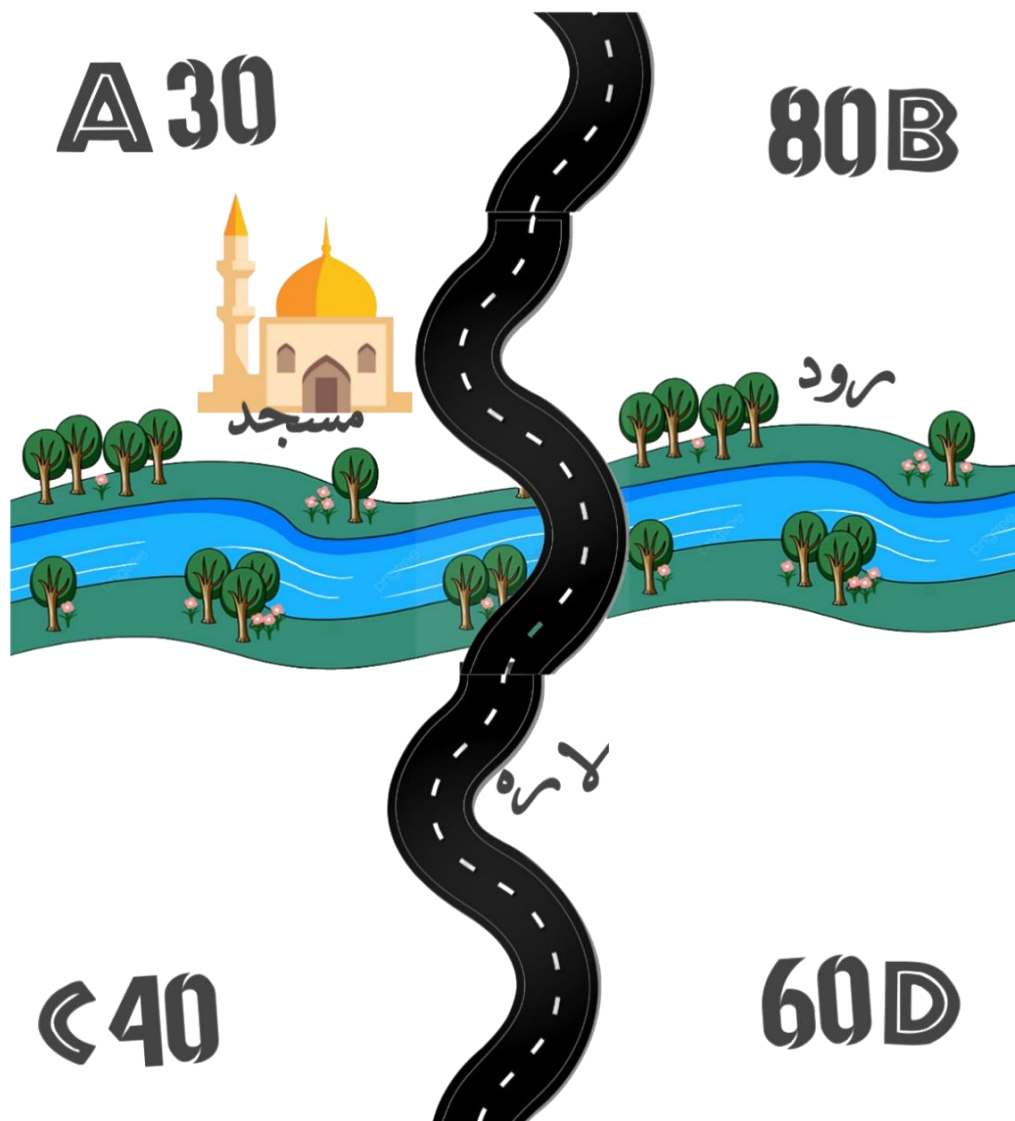
سگھنٽپشن

فرضو وچي دغه تصوير د
بنار د يوې ساحي دي په
دي ساحه کني د کورونو
شمېر تر ۱۵۰ ډير دي په
دي کلي کي له شمال څخه
جنوب ته لويه لاره تيره
شوي ده او له ختيځ څخه
لوديځ ته رود تير سوي

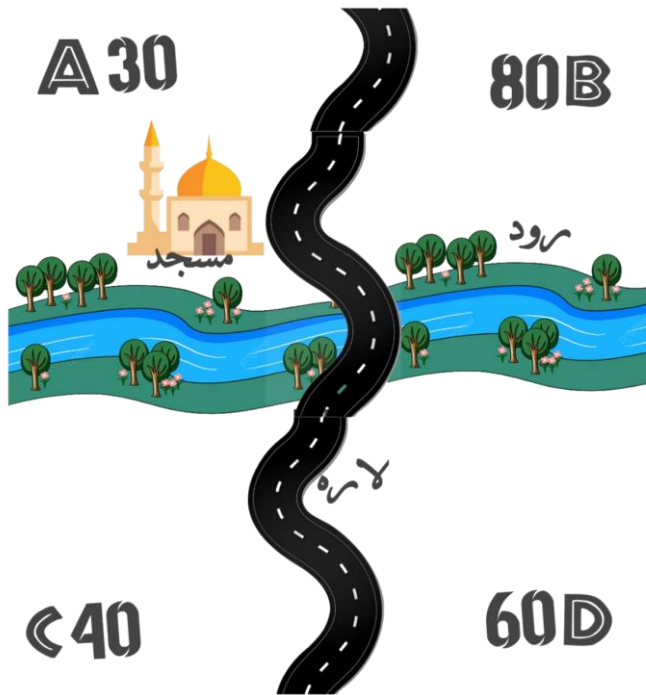
دي. 70

سگهنتپشن

دغه کلی نظر یوه
لوی سړک ،
مسجد او لویې
لاري ته پر څلورو
برخو ویشو کوم
چي په شکل
کښي بنودل
سوي دي .

سگهنتپشن

وروسته د کلي له ملک يا مولوی صاحب څخه پوښتنه کوو چي ددې کلي د A په طرف به تقريباً څو کورونه موجود وي. همدارنگه د B, C او D په اړه هم پوښتنې ځيني کوو. د مثال په ډول ملک صاحب مور ته هغه ارقام په لاس راځړل کوم چي ما په تصوير کي ډيزاين کړي دي. اوس تحليلوو چي څنگه په دې زياتو کورونو کښي ۱۲ کورونه په تصادفي ډول ټاکو.

سگهنتپشن

د کلي د خلورو اطرافو د کورونو مجموعه بايد تر ۱۵۰ زیاته شي.
خلور سره اندازې د لاندي جدول په رقم ترتيب کوو.

Segments	Houses	Cumulated Houses	Interval (Chances)
A	30	30	1-30
B	80	110	31-110
C	40	150	111-150
D	60	210	151-210

په جدول کي په Cumulated Houses کي ۱۱۰ د ۸۰ او ۳۰ مجموعي
خه او ۱۵۰ د ۱۱۰ او ۴۰ مجموعي خه په لاس راوړل سوي دي.
همداسي تر پایه يې پیدا کوو.

سگهنتپشن

په جدول کښي مهم د انټروال کالم دی. په دغه کالم کښي هغه ارقام د منفي په ډول لیکو کوم چي د منفي حاصل یې خپله د هماغه عدد سره مساوي سي.

Segments	Houses	Cumulated Houses	Interval (Chances)
A	30	30	1-30
B	80	110	31-110
C	40	150	111-150
D	60	210	151-210

SMART

Random Number Table

64612	77930	16137	12927	89071	72799	41537	36124	90640	31518
68866	19304	42847	17249	97332	36200	39716	03893	06408	32722
50198	35604	77895	61969	51985	08141	33488	78995	04992	75339
76698	11509	43552	41494	83724	21956	75786	19758	45947	94834
73412	52071	43503	62873	53324	11284	43196	06348	30008	62652
42295	74036	20944	62432	59331	89684	88553	32377	93850	12720
14980	35863	08297	96342	19765	47025	29892	81190	68117	08072
76350	78339	37830	99947	43444	98453	50998	75554	04195	85201
01581	46405	52672	46305	08886	33547	38993	18768	14469	72645
67238	13884	20162	80008	62569	22205	30546	28072	44837	49459

○ اوس Random Number Table د ملک صاحب مخته ایږدو ، ملک صاحب ته وایو چي مخ واروه او اټکلي په یو خای گوته کښېږده ، مثلاً ملک صاحب په ۸۱ . باندي گوته کښېښودل کوم چي په تصویر کي په نښه شوی دی په جدول کښي گورو چي ۸۱ نمبر د ۳۱ او ۱۱۰ تر مینخ موجود دی نو د B د گروپ پچه وغورزېده نو مور د B په گروپ کښي کوم چي ۸۰ کورونه لري خپل ۱۲ کورونه معلوموو کوم چي طریقہ یې په راتلونکی سلايد کښي ذکر شوې ده .

سگهنٽپشن

ددې لپاره چي په ۸۰ کورونو کي خپل ۱۲ کورونه په

تصادفي ډول لاسته راوړو نو اول د ټولو کورونو لیست

په Household List پانډه کښي لیکو . وروسته بیا د

تیر په شان ملک صاحب ته وایو چي په اټکلي ډول په

RNT باندي لاس کښېږده کوم نمبر چي په لاس راغلی

که د هر کور له نمبر سره مساوي وو هماغه نمبر کور مو

اول ټارگیت شو ، همداسي نمبرونه پسي تعقیبوو که

ورپسي بل داسي نمبر په راغلی چي د ۱ - ۸۰ انټروال

کي موجود وو نو همدا دویم نمبر ټارگیت شو .

SMART

Cluster No. ___ Team No. ___ Village Name: _____

Date: _____

Household List

S.No	Head of Household Name	Randomly selected
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

سگهنتپشن

SMART

Cluster No. ___ Team No. ___ Village Name: _____
Date _____

Household List

S.No	Head of Household Name	Randomly selected
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

مثال :ملک صاحب گوتہ پر ۳۷ نمبر
کنپینوڈل نو ۳۷م نمبر کور زمور اول
تارگیت شو ، همداسي له چپ خخه راسته
خواته خو گورو چي راتلونکی نمبر ۶۵
دی نو ۶۵یم نمبر کور زمور دویم تارگیت
شو همداسي خو ترخو چي دوولس سره
کورونه تارگیت کوو.

Data Collection Tools

DATA COLLECTION TOOLS

1. پوښتنلیک (Survey Questionnaire)
2. د کورونو د لیست فورمه (Household Listing Form)
3. د تصادفي نمبرونو جدول (Random Number Table)
4. Cluster Control Form
5. Referral Form
6. WHO- Z score
7. Mortality Form

په لاندي حالاتو کي له مرکز سره اړيکه نيسو:

1. سيلاب

2. په لاره کي جنگ او نور...

يادونه: له مرکز سره اړيکه نيول اړينه ده ځکه که چيري اړيکه

ونه نيول شي او ټيم بيرته مرکز ته راشي کيدای د دفتر له خوا

ټيم د ټيم په شخصي لگښت بيرته واستول شي.

رئفرال (Referral Form)

ريفرال فورم

○ يو کوچنی فورم دی کله چي مور په ساحه کي له داسي سوۀ تغذي ماشوم سره مخ کېږو چي تداوي يې نه وي شروع کړې يا يې مواک تر ۱۲۵ ملي متره کم وي نو ددې فورم په مرسته دغه مريض وه مربوطه صحي مرکز ته ريفر کوو يا استوو.

○ که چيري ماشوم شديد سوۀ تغذي وو نو ماشوم OPD SAM ته استوو چيري چي بيا مريض ته RUTF مواد ورکوي.

○ که چيري ماشوم متوسطه اندازه سوۀ تغذي وو نو ماشوم OPD MAM ته استوو چيري چي بيا ماشوم ته RUSF ورکوي.

RUTF (Ready to Use Therapeutic Food)

RUSF (Ready to Use Supplementary Food)

RECALL PERIOD

○ په خپله خوبنه د تير وخت يو انټروال چې په دا نيژدې وخت کي تېر شوی وي نيسو.

○ مثلاً له نن اگست ۱۹ څخه تقريباً درې مياشتي مخکي اختر وو ، نو د اختر څخه دې خواته تر نن ورځي پوري د وخت دغه انټروال ريکال پريود دی.

○ په محاوره (تاريخچه) کي بيا ددې وخت پوښتني ځيني کوو.

له توجو څخه مو نړۍ - نړۍ مننه!

Asadullah Farzad

asadullahfarzad@gmail.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**